

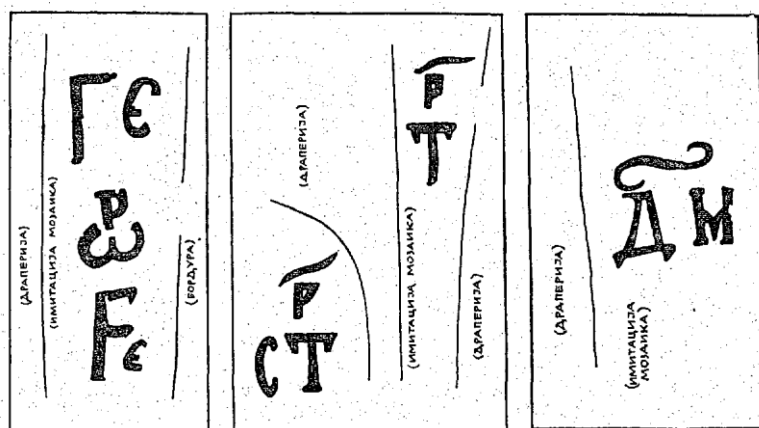
## СЛИКАРИ МАНАСТИРА МИЛЕШЕВЕ

Поред раније познатог потписа сликара Димитрија, који се налази на фресци истоименог светитеља у првом појасу фигура на јужном зиду поткуполног простора, лета 1949 године откривена су још два сликарска потписа. Њих су пронашли конзерватори Небојша Јелача и Милош Јовановић, радећи на копирању и чишћењу милешевског живописа.

Један потпис налази се на северном зиду поткуполног простора, на фресци св.

Ђорђа, такође у првој зони. Ту је сликар Георгије забележио своје име десно од светитељеве фигуре, при дну, на жутој позадини.

У продужетку истог појаса фресака, на источној страни северо-западног пиластра, где су представљена два светитеља са крстом у руци, налази се други потпис. Он се састоји од две скраћенице: испод десне руке светитеља који је насликан уз саму ивицу пиластра распознају се слова С Т и изнад



Сл. 1. — Потписи милешевских сликара

њих једно мало Р под титлом, а између обеју фигура, опет на жутој позадини, налази се други део потписа, тј. слово Т и изнад њега Р под титлом.<sup>1</sup>

*Д. М.*

<sup>1</sup> По горњим подацима проф. Св. Радојчић дао је тумачење ових потписа у својој студији о мајсторима старог српског сликарства, Београд 1955 г. стр. 13—15.

## ПОТПИС СЛИКАРА КОНСТАНТИНА У РАВАНИЦИ

Познати и већ публиковани потпис живописца Константина у Раваници досада је био непотпуно и нетачно калкиран. Приликом истраживачких радова на Раваници лета 1955 године успело ми је да на овоме потпису запазим више слова (која су, истина,

слабо приметна) и да га тачно калкирам.<sup>1</sup>

Потпис је стављен преко светло плаве подлоге црном бојом. На првом слову К

<sup>1</sup> Калк публикован у књизи Др Св. Радојчића „Мајстори старог српског сликарства“, 1955, стр. 42, не одговара оригиналу потписа Константинова, већ је изгледа узет слободном руком.

КОНСТАНТИН ПИСА

живописац је доњи крак слова развукао испод имена и, вероватно, махијално следеће слово О спојио са цртом. Сем ова два слова видна су и следећа три НСТ, затим

су А и Н ишчезла, а од слова Т остао је само део горње десне хоризонталне црте. Слрво И је остало потпуно видно, док се Н само делимично познаје, али ипак омогућава поуздану реконструкцију. Следећа реч ПИСА је такође делимично оштећена, што не умањују могућност сигурне реконструкције.

Арх. Б. В.

### СКИЦА ФРЕСКЕ НА ЗИДУ ПЕЋИНСКЕ ЦРКВИЦЕ У СТАРОМ РАСУ

Улаз у пећину изнад некадашњег Старог Раса, данашњег Пазаришта, на раскршћу путева за Тутин, Нови Пазар и Сопоћане, један преградни зид дели на два дела. По сасвим малим остацима малтера и боје који се налазе на том зиду, може се закључити да су ту некад постојале фреске. Ако се добро загледа лева, унутрашња страна зида, може се уочити да је на њој направљен цртеж једног ратника, величине која је одговарала величини саме фреске. Цртеж је извучен руменом бојом, директно на камену. Цела фигура висока је око 150 цм. Вероватно је сликар, пре него што је набацио малтер за сликање фреске, хтео да види како ће сместити фигуру, а можда је хтео да покаже наручиоцу или неком свом помоћнику како ће фигура да изгледа. У сваком случају цртеж, је интересантан као податак за сликарски поступак, а и као сведочанство да се ту налазила нека пећинска црквица.

С. М.



### LES PEINTRES DU MONASTERE DE MILEŠEVA

En plus de la signature déjà connue du peintre Dimitri, on a découvert en 1949 celles de deux autres peintres de Mileševa dont l'auteur, publie ici les calques. L'une d'elles se

trouve dans la première zone du mur Nord, au-dessous de la coupole; la seconde se trouve dans le prolongement de cette même zone, sur le côté Est du pilastre Nord-Ouest.

### LA SIGNATURE DU PEINTRE CONSTANTIN A RAVANICA

L'auteur présente ici un calque digne de foi, avec description des lettres, de cette signa-

ture, permettant ainsi de rectifier certains commentaires scientifiques faits jusqu'à présent.

### ESQUISSE POUR UNE FRESQUE DE L'ÉGLISE DANS LA GROTTA A STARI RAS

De cette église et de ses fresques, il ne reste qu'un mur assez petit et sur le rocher un dessin de couleur rouge d'une figure haute

de 150 sm. Ce dessin est probablement l'étude préliminaire pour une fresque.